

Літопис «Повість минулих літ»

теорія

Автор літопису сам був очевидцем подій, також міг про них дізнатися з письмових джерел, або почути від когось.

Назва літопису походить від початкової конструкції: "В літо..." (тобто: "Року такого-то сталося...")

До "Повісті..." - традицію літописання збагатили праця монахів, ігуменів Києво-Печерського монастиря **Никона** (70-і рр. XI ст.) та **Іоанна** (90-і рр. того ж століття), а на початку XII ст. **літописець Нестор** завершив, упорядкував і дав назву літопису - "Повість минулих літ"

Літопис - це історико-літературний твір, у якому в хронологічному порядку записані історичні події у часи Київської Русі й козацтва.

"Повість минулих літ" - це перший літопис, який дійшов до нас. Його ще називають "**Початковим літописом**".

Саме цей літопис проливає світло на історію нашого народу від найдавніших часів і до днів життя **Нестора Літописця** - автора цього твору

Написана **давньоруською** писемно-літературною мовою з елементами народної

"Повість..." не була першим зразком літописного жанру - її попередники, якщо не згадувати дискусійну "**Велесову книгу**", V ст., то були: 1) "**Літопис Аскольда**" - IX ст., 2) у середині XI ст. - **зведення історичних відомостей зі Святої Софії** Київської.

М.Антокольський. Нестор Літописець. Скульптура

Оригінальна література. Літописи

Оригінальна література - **давнє письменство Київської Русі** - надзвичайно цінна скарбниця, невичерпне джерело для нової й новітньої літератури.

Її доробок - це **найдавніші літописи, патерики, повчання, збірники, "Слово о полку Ігоревім"**

Звичайно ж, ці твори не є спільною спадщиною трьох "братніх народів". Адже середньовічне Московське царство, як доводили об'єктивні російські вчені, у XV ст. відставало від України в культурному розвитку на три століття

Нестор Літописець - преподобний київський літописець та письменник-агіограф.

З 1073 р. чернець Києво-Печерського монастиря. Автор Житій святих князів Бориса і Гліба та Феодосія Печерського.

Вважається упорядником (за іншою версією - автором) "**Повісті минулих літ**"

Помер і похований у Києво-Печерському монастирі.

Нестор Літописець
(бл.1056 - бл.1114)

Історія створення "Повісті..."

Оригінал літопису не зберігся, але до нашого часу він дійшов у **списах** XIV-XV ст. - у **Лаврентієвському** (в ньому події описані з 1111 по 1305 р. й датується 1377р.) та в **Іпатіївському** (XV ст.)

"Повість минулих літ"

Тема - висвітлення історії східних слов'ян і князівської влади, утвердження християнства на Русі, розповідь про виникнення слов'янської писемності

Жанр - історіографічний літературний твір, літопис

Сюжет: у сюжетній структурі твору значне місце займає:

Ідея - возвеличення давності слов'янського роду, ушавлення загальноруського патріотизму

Основна думка - проголошення слов'янського роду як рівноправного серед інших народів

- серія оповідей про княгиню Ольгу;

- оповіди про князя Святослава;

- сказання про Бориса і Гліба;

- опис невдалого походу Ігоря Святославича;

- розповідь про смерть Феодосія Печерського;

- закінчується літопис смертю Святополка.

Композиція. Єдиної композиції в "Повісті..." немає, також властива жанрова неоднорідність. У літописі зібрано:

Мова літопису. Зважаючи на жанрову та стильову неоднорідність, мова твору - це суміш текстів, написаних східнослов'янською або церковнослов'янською (старослов'янською) мовами, відзначається чергуванням середнього і високого стилів (для прославлення князівських подвигів використовується високий стиль і відповідно старослов'янська). Мова твору жива, образна, поетична.

- богословські трактати;

- життя святих;

- фольклорні й топонімічні легенди;

- історичні сказання;

- ділову документацію за роками;

- воїнські повісті;

- обрядову поезію;

- повчання й словослов'я;

- діалоги й монологи персонажів;

- свідчення очевидців

порівняння: Як терен в серці, вірні люди; Стріли летять, як дощ; Князь Святослав ходить легко, як барс;

Стійкі сполуки слів: втирати сльози, зломити спис.

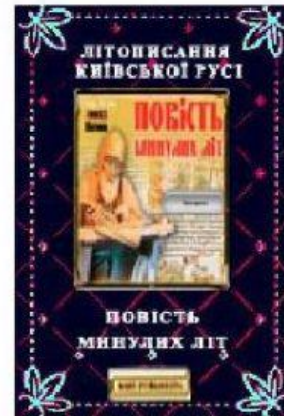
Художні засоби у творі:

приказки і прислів'я: Не похваляться сильні силою своєю;

афоризми: "Мертві сорому не мають", "Іду на ви!" (ці слова войовничий Святослав відкрито промовляв до ворога, з ким мав намір битися);

Старослов'янізми і народно-розмовні елементи.

Розповідь у творі ведеться переважно від 3-ої особи, але використовуються монологи і діалоги, риторичні запитання

Існують ще 2 редакції "Повісті...":
1) зробив ігумен Сильвестр на замовлення В.Мономаха; 2) записана для сина Володимира - Мстислава Мономаха.

відеотеорія

ТРЕНУЙМОСЯ

Вправа 1 **Вправа 2** **Вправа 3** **Вправа 4**

